

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-403/98

Datum: 19.11.1998

S K L E P

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Metoda Jazbeca iz Kopra na seji dne 19.11.1998

s k l e n i l o :

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti akta predsednika Državnega zbora št. 004-01/93-9/28 z dne 17.9.1998 o razpisu rednih volitev v občinske svete in rednih volitev županov (Uradni list RS, št. 64/98) se zavrne.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Pobudnik izpodbija akt predsednika Državnega zbora, s katerim so bile razpisane redne volitve v organe lokalnih skupnosti.

Meni, da ne gre za posamičen akt, za katerega presojo bi bilo pristojno upravno sodišče, ampak da gre za splošen akt in zato za pristojnost Ustavnega sodišča. Izpodbijani akt naj bi bil izdan v obliki predpisa (odloka) in naj bi urejal razmerja na splošno - za vse občine in za vse volivce. Pravni interes za vložitev pobude izkazuje z navedbo, da je želel kandidirati na volitvah v koprski Mestni svet na listi Slovenskega foruma.

2. Pobudnik meni, da bi mu bili z izvedbo volitev 22.11.1998 kršeni aktivna in pasivna volilna pravica. Ker naj bi se bil zanesel na odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-301/98 z dne 17.9.1998 (Uradni list RS, št. 67/98), naj bi v volilnem postopku ne bil vložen predlog njegove kandidature. Z izvedbo volitev naj bi mu bila zato kršena pasivna volilna pravica. Ker naj bi na morebitnih volitvah dne 22.11.1998 ne mogel izbirati med kandidati vseh političnih usmeritev, naj bi mu bila kršena aktivna volilna pravica. Pobudnik še meni, da izpodbijani akt ob izdaji ni bil neustaven niti nezakonit, da pa je to postal po izdaji navedene odločbe Ustavnega sodišča. Predlaga razveljavitev izpodbijanega akta v delu, v katerem se nanaša na volitve v koprski občini. Za primer, da bi o njegovi pobudi ne bilo mogoče odločiti takoj, pa predlaga začasno zadržanje izpodbijanega dela akta o razpisu volitev.

3. Predsednik Državnega zbora je v odgovoru navedel, da je odločba Ustavnega sodišča hierarhično višji pravni akt od izpodbijanega akta o razpisu volitev in da je bila odločba št. U-I-301/98 izdana in uveljavljena pozneje. Ker je Ustavno sodišče z omenjeno odločbo samo podaljšalo mandat organom Mestne občine Koper, naj bi iz te odločbe zanj ne izhajale nove obveznosti, povezane z razpisom rednih lokalnih volitev. Predsednik Državnega zbora meni, da iz načela obveznosti odločb Ustavnega sodišča izhajajo, da morajo odločbo št. U-I-301/98 upoštevati tudi in predvsem organi, zadolženi za izvedbo lokalnih volitev. Na podlagi 41. člena in 108. člena Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 72/93, 7/94, 33/94 in 70/95 - v nadaljevanju: ZLV) naj bi bila to občinska volilna komisija, na podlagi 40. člena ZLV pa Republiška volilna komisija.

B.

4. Da je izpodbijani akt predpis, ni sporno. V več odločitvah Ustavnega sodišča je bilo že zavzeto stališče, da je tudi takšen akt, kot je na primer akt o razpisu referendumov, predpis, in da je Ustavno sodišče pristojno za presojo, ali je v skladu z Ustavo in z zakonom (npr. odločbe št. U-I-201/96 z dne

14.6.1996 - OdlUS V, 99, št. U-I-269/96 z dne 7.11.1996 - OdlUS V, 146, št. U-I-286/97 z dne 11.12.1997 - OdlUS VI, 169). Izpodbijani akt je po vsebini enak aktom o razpisu referendumu, tako da gre tudi v tem primeru za predpis.

5. Pravni interes za presojo izpodbijanega akta je pobudnik izkazal z navedbo, da ima aktivno volilno pravico.

6. Pobuda ni utemeljena. Predsednik Državnega zbora je z izpodbijanim aktom, sprejetim dne 17.9.1998 in objavljenim dne 21.9.1998, razpisal redne volitve v občinske svete in redne volitve županov. K temu sta ga zavezovali določbi prvega odstavka 26. člena in drugega odstavka 104. člena ZLV. Iz sistemske razlage zakonskih določb o volitvah v organe lokalnih skupnosti izhaja, da je v časovnem obdobju, določenem z zakonom, predsednik Državnega zbora dolžan razpisati volitve za občinske svete in župane vseh občin hkrati (prvi in drugi odstavek 24. člena v zvezi s prvim odstavkom 26. in drugim odstavkom 104. člena ZLV). Druge primere, ko v posameznih lokalnih skupnostih bodisi redne volitve niso bile izvedene ali so bile razveljavljene bodisi je organom lokalnih skupnosti prenehal mandat v obdobju med dvojnimi rednimi volitvami, ZLV ureja posebej in zato niso predmet akta o razpisu rednih volitev.

7. Tak je tudi položaj, ki je nastal z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-301/98, javno razglašeno dne 17.9.1998. V tej zadevi je Ustavno sodišče odločilo, (1) da je 2. točka 3. člena Zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (Uradni list RS, št. 60/94, 69/94 in 56/98 - v nadaljevanju: ZUODNO) iz razlogov, navedenih v obrazložitvi odločbe, v neskladju z Ustavo, (2) da mora Državni zbor najkasneje v enem letu po uveljavitvi odločbe spremeniti in dopolniti ZUODNO tako, da bodo na območju sedanje Mestne občine Koper ustanovljene občine v skladu z Ustavo in (3) da se do nastopa mandatov organov novih občin, ustanovljenih v skladu z 2. točko izreka, organom Mestne občine Koper podaljša mandat. Z odločitvijo o podaljšanju mandata in z naložitvijo Državnemu zboru, da na območju sedanje Mestne občine Koper ustanovi nove občine, ki bodo v skladu z Ustavo, je nastal položaj iz 25. člena v povezavi s četrtem odstavkom 24. člena in tretjim odstavkom 104. člena ZLV. Določba 25. člena predpisuje roke za razpis volitev v primeru podaljšanja mandatne dobe, po drugih dveh določbah pa se v primeru, ko se občina ustanovi po opravljenih rednih volitvah, organi novoustanovljene občine izvolijo po določbah ZLV o predčasnih volitvah. Ko bo zakonodajalec v skladu z odločbo št. U-I-301/98 spremenil in dopolnil ZUODNO, bo torej župan Mestne občine Koper moral razpisati volitve v organe novoustanovljenih občin po pravilih, predpisanih za predčasne volitve, naslednje volitve pa bodo opravljene po določbah ZLV o rednih volitvah. Izpodbijanega akta zaradi navedene odločbe Ustavnega sodišča zato ni bilo potrebno spreminjati oziroma dopolnjevati.

Pobudnikov očitek je torej neutemeljen.

8. To pa hkrati tudi pomeni, da izpodbijani akt o razpisu rednih volitev v organe lokalnih skupnosti ne more vplivati na obveznost pristojnih organov, da odločbo št. U-I-301/98 spoštujejo. Odločbe Ustavnega sodišča so namreč obvezne (1. člen Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 15/94). Imajo učinke splošnega pravnega akta (sklep Ustavnega sodišča št. Up- 271/98 z dne 28.10.1998). To dvoje po zgoraj navedenem pomeni, da odločba Ustavnega sodišča št. U-I-301/98 preprečuje izvedbo volitev v organe Mestne občine Koper na dan, določen z izpodbijanim aktom o razpisu rednih volitev.

C.

9. Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi tretjega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Miroslava Geč - Korošec, Alojz Janko, Milojka Modrijan, dr. Mirjam Škrk, dr. Lojze Ude in dr. Dragica Wedam - Lukič. Sklep je sprejelo soglasno. Pritrdilni ločeni mnenji sta dala sodnik Ude in sodnica Wedam - Lukič.

P r e d s e d n i k :
Franc Testen